

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ЕТИКА ТА КОМАНДОУТВОРЕННЯ»

Лектор курсу			Осмятченко Володимир Олександрович , професор, доктор економічних наук, професор кафедри економіки і підприємництва		Контактна інформація лектора (e-mail), сторінка курсу в GWE	e-mail: v.osmiatchenko@duikt.edu.ua https://classroom.google.com/c/ODg5MDUyOTAwNzAx?cjc=tlb5syfz	
Галузь знань			D Бізнес, адміністрування та право		Рівень вищої освіти	магістр	
Спеціальність			D7 Торгівля		Семестр	2	
Освітня програма			Комерційна логістика		Тип дисципліни	Обов'язкова	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:				
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
	4	120	20	-	22	-	78

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	Англійська мова для ділової комунікації, Кадрова логістика,
Освітні компоненти для яких є базовою	Переддипломна практика
Мета курсу:	формування у майбутніх фахівців системних знань щодо морально-етичних стандартів сучасного бізнесу та набутті практичних навичок ефективної командної взаємодії для досягнення спільних економічних цілей.

Компетентності відповідно до освітньої програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні компетентності (СК)
ЗК3 Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК4 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), ЗК5 Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	СК4 Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності, СК5 Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проектів в підприємницькій, торговельній та/або комерційній діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРНЗ Вміти розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети.

ПРН4 Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп,

ПРН5 Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі

ПРН9 Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємництва та торгівлі,

ПРН10 Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або комерційних структур за умов невизначеності та ризиків,

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ			
Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА ЕТИКА ЯК ЗАСІБ ВЕДЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ ДІЛОВИХ ВІДНОСИН			
Тема 1. Сутність, предмет і значення економічної етики <u>Рекомендовані джерела:</u> 1-8			
Заняття 1.1 Сутність, предмет і значення економічної етики	Лекція 1 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц опитування
Заняття 1.2. Співвідношення етики, моралі, права та економіки.	Практичне заняття 1 2 год	3 бали	Усне опитування, виконання завдань та практичне застосування знань і вмінь.
Тема 2. Етичні теорії та концепції в економіці та бізнесі <u>Рекомендовані джерела:</u> 1-8			
Заняття 2.1 Етичні теорії та концепції в економіці та бізнесі	Лекція 2 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц опитування
Заняття 2.2. Теорія стейкхолдерів і акціонерна концепція.	Практичне заняття 2 2 год	4 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь
Тема 3. Корпоративна соціальна відповідальність та ESG <u>Рекомендовані джерела:</u> 1-8			
Заняття 3.1 Корпоративна соціальна відповідальність та ESG	Лекція 3 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц опитування
Заняття 3.2. Піраміда відповідальності А. Керролл. Заняття 3.3. Соціальна відповідальність у торгівлі та логістиці.	Практичне заняття 3 4 год	5 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Тема 4. Етика відносин з партнерами, споживачами та конкурентами <u>Рекомендовані джерела:</u> 1–8			
Заняття 4.1 Етика відносин з партнерами, споживачами та конкурентами	Лекція 4 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц опитування
Заняття 4.2. Комплаєнс-система підприємства..	Практичне заняття 4 2 год	4 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Тема 5. Корпоративна культура та етичні кодекси <u>Рекомендовані джерела:</u> 1–8			

Заняття 5.1 Корпоративна культура та етичні кодекси	Лекція 5 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц опитування
Заняття 5.2. Етичний клімат і методи його оцінювання.	Практичне заняття 5 2 год	4 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, тестування
Тема 1. Сутність, предмет і значення економічної етики Тема 2. Етичні теорії та концепції в економіці та бізнесі Тема 3. Корпоративна соціальна відповідальність та ESG Тема 4. Етика відносин з партнерами, споживачами та конкурентами Тема 5 Корпоративна культура та етичні кодекси	Самостійна робота		
	8 год	2 бали	1. Довіра та репутація як економічні ресурси.
	8 год	2 бали	2. Етика чеснот та професійна доброчесність.
	6 год	2 бали	3. Соціальна звітність і ризик «greenwashing».
	8 год	2 бали	4. Конфлікт інтересів, подарунки та корупційні ризики.
	8 год	2 бали	5. Типи корпоративних культур та їх вплив на етичну поведінку.
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОМАНДОУТВОРЕННЯ В БІЗНЕСІ			
Тема 6. Сутність команди та процес командоутворення <u>Рекомендовані джерела:</u> 1–8			
Заняття 6.1 Сутність команди та процес командоутворення	Лекція 6 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц опитування
Заняття 6.2. Командні ролі за Белбіном.	Практичне заняття 6 2 год	4 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.
Тема 7. Лідерство, мотивація та комунікації в команді <u>Рекомендовані джерела:</u> 1 - 8			
Заняття 7.1 Лідерство, мотивація та комунікації в команді	Лекція 7 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц опитування
Заняття 7.2. Теорії мотивації та їх використання в командах.	Практичне заняття 7 2 год	4 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, тестування
Тема 8. Управління конфліктами та вирішення етичних дилем у команді <u>Рекомендовані джерела:</u> 1 -8			
Заняття 8.1 Управління конфліктами та вирішення етичних дилем у команді	Лекція 8 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц опитування
Заняття 8.2. Етичні дилеми та алгоритм етичного рішення.	Практичне заняття 8 2 год	4 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь.

Тема 9. Командна робота в логістичних та торговельних організаціях <u>Рекомендовані джерела:</u> 1–8			
Заняття 9.1 Командна робота в логістичних та торговельних організаціях	Лекція 9 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц опитування
Заняття 9.2. Крос-функціональні та міжорганізаційні команди.	Практичне заняття 9 2 год	4 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, тестування
Тема 10. Оцінювання етичності та ефективності командної діяльності. Етичний аудит <u>Рекомендовані джерела:</u> 1–8			
Заняття 10.1 Оцінювання етичності та ефективності командної діяльності. Етичний аудит	Лекція 10 2 год		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц опитування
Заняття 10.2. Інтегральне оцінювання та зворотний зв'язок.	Практичне заняття 10 2 год	4 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, тестування
Тема 6. Сутність команди та процес командоутворення Тема 7. Лідерство, мотивація та комунікації в команді Тема 8. Управління конфліктами та вирішення етичних дилем у команді Тема 9. Командна робота в логістичних та торговельних організаціях Тема 10. Оцінювання етичності та ефективності командної діяльності. Етичний аудит	Самостійна робота		
	8 год	2 бали	6. Синергетичний ефект командної взаємодії.
	8 год	2 бали	7. Стили лідерства та їх ситуаційне застосування.
	8 год	2 бали	8. Динаміка конфлікту та його наслідки.
	8 год	2 бали	9. Тімбілдинг, адаптація й утримання персоналу.
	8 год	2 бали	10. Показники ефективності та згуртованості команди.
МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ			
Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран. Комп'ютерний клас для проведення практичних занять. Програмне забезпечення: ОС Windows, MS Office, доступ до онлайн-додатків, періодичних видань та інших інтернет-джерел, до електронної бібліотеки ДУІКТ, до віртуального навчального середовища Google Workspace for Education, інформації сайту Університету.			
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ			
1. Осмятченко В.О., Згурська О.М., Мартиненко М.О. Бізнес-етика. Навч. посіб/К.: ДУІКТ, 2024. – 145 https://duikt.edu.ua/ua/lib/1/category/2143 2. Н.М. Сукурова, М.С. Труш, О.Ю. Гусєва, О.В. Воскобоева. «Економічна етика та командоутворення». Навч. посіб/К.: ДУТ - 2021.- 150с. https://duikt.edu.ua/uploads/1_2214_15598287.pdf 3. Осмятченко В.О., Згурська О.М., Мартиненко М.О. Особливості етикету у сфері бізнесу. Інфраструктура ринку. 2024. DOI: https://doi.org/10.32782/infrastructure80-30 4. Осмятченко В.О., Згурська О.М., Мартиненко М.О. Вплив ділової етики на безпеку даних в іт-секторі в системі корпоративної культури. Проблеми сучасних трансформацій. 2024. doi: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-15-04-03			

5. Осмятченко, В. О., Мартиненко, М. О., Маковецька, І. М., & Мельнічук, Л. В. (2026). Економічна етика та командоутворення в умовах сучасного корпоративного управління. Актуальні питання економічних наук, (23). <https://doi.org/10.5281/zenodo.20454365>
6. Yuliia Kovalenko, Sergii Krynytsia, Alina Osipchuk, Tetiana Koliada, Alla Ivashchenko, Volodymyr Osmatchenko Evaluating the effects of digitalization on the financial security of the corporate sector: Multivariate econometric analysis Joint Proceedings of the Workshops at the Fourth International Conference on Cyber Hygiene & Conflict Management in Global Information Networks (CH&CMiGIN 2025) Kyiv, Ukraine, June 20 - 22, 2025. p.452-467
7. Осмятченко В.О. Склярчук І. П. Сучасні ІТ-рішення для обліку та управління бізнесом. Підприємництво і торгівля : збірник наукових праць; Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2022. – Вип. 34. С. 41-46 URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/1219>
8. Осмятченко В.О., Мозговий С.А. Підвищення кваліфікації фахівців обліку як ознака корпоративної культури бізнесу // Трансформація обліку та бізнес-консалтингу в умовах невизначеності: сучасні тренди, виклики, міжнародний досвід [Електронний ресурс] : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 10 листопада 2023 р. / Держ. біотехнологічний ун-т. – Харків, 2023. С. 220-221.– Електрон. дані. – Режим доступу : <http://btu.kharkov.ua/nauka/konferentsiyi/>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- За ініціативою викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно, враховуючи зміни у законодавстві України, наукові досягнення за тематикою освітньої компоненти. Здобувачі також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу.
- Здобувачі мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно «Положення про неформальну освіту Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій» https://duikt.edu.ua/uploads/p_447_35048489.pdf

Правила академічної доброчесності

- Здобувачі освіти у своїй навчальній діяльності зобов'язані дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.
- Кожне навчальне завдання має бути виконане самостійно, крім випадків, коли його виконання передбачає участь декількох осіб або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, мережі Інтернет тощо.
- Кожен здобувач освіти у разі використання у своєму академічному творі результатів інтелектуального творіння інших авторів (текстів, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зобов'язаний зробити посилання на відповідне джерело інформації.
- Навчальна робота може включати (повністю або частково) попередню навчальну роботу здобувача освіти лише у тому випадку, якщо це прямо дозволено умовами навчального завдання.
- В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.
- Здобувачі можуть ознайомитися із Кодексом академічної доброчесності Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій на сторінці сайту: https://duikt.edu.ua/uploads/p_447_96297052.pdf?2

КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Поточна успішність складається з успішності за активність під час лекцій, роботу на практичних заняттях, виконання завдань під час самостійної роботи. Всі завдання оцінюються відповідно вимог щодо змістовності та встановлених строків виконання і їх здачі. Для отримання додаткових балів, студент повинен надати копію сертифіката або друкованої публікації чи письмове повідомлення видавця, про прийняття до друку публікації. Тематика публікації (вебінара, курсу) повинна відповідати змісту дисципліни, при цьому студенту зараховується додаткові бали замість балів за виконання суміжних за тематикою практичних робіт. Максимальна кількість додаткових балів, що можуть бути зараховані за дисципліну – 10 балів. Разом це є балами за поточну успішність здобувача. Максимальна кількість балів – 60 мінімальна кількість балів – 20.

Якщо студента не допущено до підсумкового контролю, як такого, що не виконав індивідуальний план, йому надається час до перескладання для виконання всіх вимог допуску. Студент має право на два перескладання. При повторному перескладанні його у студента може приймати комісія, яка створюється директором ННІМП. Оцінка комісії є остаточною. У випадку отримання студентом 0 балів (неприйнятно), що тягне відрахування за невиконання навчального плану

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання	
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	● Виконання практичних робіт	40 бали	
	● Самостійна робота	20 балів	
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ Екзамен	Екзамен проходить у письмовій формі.	40 балів	
Додаткова оцінка			
Види навчальної роботи		Оцінювання	
Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій за тематикою освітньої компоненти:			
- Тези доповіді на фаховій конференції		3 бали	
- Стаття у фаховому виданні		5 балів	
- Стаття в іноземному рецензованому виданні		10 балів	
Максимальна кількість додаткових балів, які можуть бути зараховані здобувачу освіти -		10 балів.	
ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ			
бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка / запис в екзаменаційній відомості
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об’єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов’язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об’єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Відмінно (А)
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з	Добре (В)

	при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	прикладом, що розглянуті при вивченні дисципліни	
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре (C)
64-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно (D)
60-63	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно (E)
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутня.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно (FX) з можливістю повторного складання
1-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно (F) з обов'язковим повторним вивченням